

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Виктор Иванов Йоцов, Стоп. факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, ПН 3.8 Икономика (финанси, парично обращение, кредит и застраховка) върху научните трудове за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност доцент по ПН 3.8 Икономика (финанси, данъци и данъчно облагане) обявен в ДВ бр. 5/16.01.2024 г. с единствен кандидат гл. ас. д-р Емил Серафимов Калчев

Това становище е изготвено на основата и в изпълнение на заповед на ректора на НБУ № 3-РК-146 от 08.03.2024 г., с която съм определен за член на научното жури.

ЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С МИНИМАЛНИТЕ НАЦИОНАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ И ИЗИСКВАНИЯТА НА НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

Кандидатът е представил справка-самооценка за изпълнение на минималните национални изисквания и на изискванията на НБУ за заемане на академичната длъжност доцент. Справката и приложените доказателства към нея показват, че кандидатът покрива необходимите минимални изисквания към научната и преподавателска дейност по всички показатели и съответните им групи.

ЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ И РЕЗУЛТАТИ

ценка на монографичния труд

Кандидатът е представил завършен и публикуван монографичен труд на тема „КОНСТРУКТИВНИЯТ ДИЗАЙН НА ДАΝЪЦИТЕ В ИКОНОМИЧЕСКАТА ТРАДИЦИЯ“, издаден от университетско издателство „Св. Климент Охридски“. Избраната тема е от т.н. „вечно актуални“ теми, по които има много изследвания, но винаги има какво ново да се добави. В увода авторът дефинира обекта и предмета на изследването, като последния съзнателно е ограничен на основата на ясно дефинирани критерии. Целта на изследването е отчетливо формулирана: „да установи кои са положенията от икономическата теория, които могат да изграждат и организират икономическата конструкция на данъците“. Предвид сложността и широкия обхват на изследването, основната цел е конкретизирана в подцели и задачи, които са изпълнени с помощта на удачно подбрана методология.

По-важните резултати от изследването могат да се оценят като внимателен подбор на специфичните елементи от теорията, които пряко влияят върху избора и практическата приложимост на икономически ефективни и справедливи данъци. Авторът е категоричен и добре аргументира възгледите си, че икономически ефективни данъци са общият данък върху потреблението с единен размер и пропорционалния (плосък) данък. Първият отговаря на принципа за еквивалентност и на хоризонталната справедливост, но не и на вертикалната справедливост, а вторият е и справедлив, защото едновременно съответства на принципа на

възможността за плащане и на принципа на ползата. В същото време авторът признава, че синтетичният подоходен данък, базиран на принципа за нетно нарастване на имуществото, съчетан с прогресивна форма на облагане също съответства на принципа на възможността за плащане, но не отговаря на принципа за еквивалентност и е само частично справедлив и не е ефективен. Важно е и заключението, че глобално разпространената данъчна практика за едновременно използване на синтетичен подоходен данък и общ данък върху потреблението е само компромисно справедлива и отчасти ефективна.

Основното заключение от изследването представено в хабилитационния труд е, че данъчната система както в глобален аспект, така и конкретно в България страда от сериозни недостатъци, които могат да се преодолеят само при стриктно прилагане на теоретичните принципи за ефективност и справедливост.

ценка на приносите в останалите приложени публикации

Научните интереси на кандидата са относително равно разпределени между публичните и корпоративните финанси. По отношение на последните могат да се открият няколко приносни направления.

- Разкрити са специфични връзки и взаимодействия между неоинституционалните елементи в теорията на корпоративните финанси и общоикономическата теория. Доколкото неоинституционалните аспекти на корпоративните финанси са слабо познати в България, публикациите в тази насока задълбочават и разширяват познанията, особено на свързаните с капиталовия пазар. Може да се каже, че този поглед към корпоративните финанси обогатява също така методологията и допринася по-голямата реалистичност и практическа приложимост на корпоративните финанси.
- Финансовите аспекти на устойчивото развитие на фирмите са обект на изследване в няколко от публикациите на кандидата. Като приносен момент може да се посочи използването на концепцията за финансово равновесие при изграждането на модели за устойчив растеж. В същата посока са и авторските търсения в посока използване на прогностичните характеристики на счетоводната печалба на предприятието при изграждането на устойчив модел на развитие. Заслужава да се отбележи и просветителската дейност на кандидата, който от години е проводник на иновативни практики използвани в по-развитите страни и преди всичко Германия.
- Концепцията за стратегическо данъчно планиране заема съществена част от академичните публикации на кандидата. Приносните моменти се съдържат в изследваните в дълбочина данъчните ефекти върху стратегическите финансови решения, които са извършени чрез формулирането на специфичен теоретичен модел.

Друг приносен момент в това направление от изследванията на автора е изградената връзка между отделните икономически агенти и фискалната политика като цяло.

итиране от други автори.

Кандидатът е приложил справка от НАЦИД, изготвена от базите данни WEB OF SCIENCE малко 8 цитирания (към 01.08. 2023 г.) на публикации на автора и/или с негово участие. В справката-самооценка кандидатът е включил 6 от тези цитирания, с което минималните изисквания са изпълнени.

ЧЕБНА И ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

удиторна и извън-аудиторна заетост, работа в електронния обучителен модул "MOODLE – НБУ", осигуряване на студентски практики и стажове, работа със студенти и докторанти.

Кандидатът е дългогодишен преподавател в НБУ и като такъв има разработени редица авторски учебни материали, които са били публикувани като учебници и учебни пособия, или са налични в Мудъл. Бил е научен ръководител на десетки успешно защитили студенти и през годините е написал множество рецензии както в бакалавърската, така и в магистърската програма.

абота с Еразъм-студенти.

Кандидатът е декларирал преподаване на чужд език в две магистърски и две бакалавърски програми.

ценки от анкетите на студентите.

Съгласно справка от Център за кариерно развитие и обучителни ресурси средната оценка за удовлетвореност на студентите е 4,16 с което минималните критерии на НБУ са изпълнени.

ДМИНИСТРАТИВНА И ОБЩЕСТВЕНА ДЕЙНОСТ

Д-р Калчев е дългогодишен член на Съвета на БФ и член на програмния съвет към департамент „Икономика“. Има активно участие в организирането и провеждането на конференции от департамент „Икономика и бизнес администрация“, департамент „Икономика“, както и от други департаменти на НБУ, в т.ч. като член на организационен комитет, съставител на сборник, модератор на секция и др.

ИЧНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ ОТ КАНДИДАТА

Запознах се с гл. ас. д-р Калчев преди повече от 10 години, когато бях хоноруван преподавател в НБУ, а д-р Калчев беше директор на БФ „Финанси“ и на МП „Счетоводство и одитинг“. По-късно работехме заедно в Института за икономически изследвания при БАН,

където д-р Калчев беше привлечен за участие в Годишния доклад на Института и отговаряше за разделите по парична и фискална политика. През последните няколко години имам отново възможност да следя неговото развитие като главен икономист на ОББ, където съм независим член на надзорния съвет. Впечатленията ми от д-р Калчев са изцяло положителни. Той има добри теоретични и практически знания и умения. Комуникативен и дружелюбен към колегите. Работи лесно в колектив и бързо се адаптира към новите условия.

НЕНИЯ, ПРЕПОРЪКИ И БЕЛЕЖКИ ПО ДЕЙНОСТТА И ПОСТИЖЕНИЯТА НА КАНДИДАТА

Препоръчвам на кандидата по-активно включване в изследователски и научно-приложни проекти, особено на тези свързани с трансфер на знания и умения от Германия, където кандидата има изградени връзки и контакти.

АКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на запознаването с представените научни трудове, тяхната значимост, съдържащите се в тях научни, научно-приложни и методически приноси, както и на базата на приведените доказателства и направените оценки на научната, преподавателската и изследователската дейност на кандидата мога уверено да заключа, че той отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и на критериите на НБУ за заемане на академичната длъжност „доцент“. Всичко това ми дава основание напълно убедено да предложа на уважаемото научно жури да даде положителна оценка и да допусне кандидата до избор от Академичния съвет на НБУ, където препоръчвам гл. ас. д-р Емил Серафимов Калчев да бъде избран за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Област на висше образование: ПН 3.8 Икономика, (финанси, данъци и данъчно облагане).

X

Виктор Йоцов
Проф. д-р